

BARVA NACHU

Pulitzerovou
cenou ověněný román
z amerického Jihu

ALICE WALKER

B A R V A
N A C H U

THE COLOR PURPLE by Alice Walker.
Copyright © 1982 by Alice Walker.
Preface copyright © 1992 by Alice Walker.
„Tsunamis and Hurricanes: A Book About God vs. The God Image“
Copyright © 2007 by Alice Walker.
By arrangement with the author. All rights reserved.

*Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Jiří Hrubý, 2001, 2024
Cover © Adéla Korbelařová, 2024
© DOBROVSKÝ s. r. o., 2024

ISBN 978-80-277-4656-9 (pdf)

A L I C E
W A L K E R

B A R V A
N A C H U

přeložil Jiri Hrubý

Duchu svatému
bez jehož přispění
by nevznikla
ani tato kniha
ani já.

*Ukaž mi, jak být jako ty
ukaž mi, jak to udělat.*
– Stevie Wonder

PŘEDMLUVA

Jakkoliv různě je od svého prvního vydání *Barva nachu* přijímána, pro mě to je i nadále kniha teologická, protože se zabývá cestou od religiozity zpět ke spiritualitě (i když já se v dospělosti – tedy ještě před prací na této knize – něčemu takovému vždy snažila vyhnout). Došlo mi, že jsem vlastně od jedenácti let vyznavačkou Přírody, protože při nedělní mši mi oči tvrdošijně bloudily ke stromům pohybujícím se ve větru. Tím pádem jsem nechápala, proč bych se – jakmile jsem nemusela – náboženstvím vůbec měla zabývat.

Předpokládala bych, že když kniha začíná slovy „Milý Bože“, budou ji všichni brát jako román o touze setkat se se Stvořitelem, o přání, aby se nějak ozval. Snad to cosi vypovídá o dnešní době, že to tak pochopil jen málokdo. Anebo možná nejednoho čtenáře zmátl přechod od patriarchálního Boha, symbolu mužské nadřazenosti, ke stromům, hvězdám, větru a všemu ostatnímu, a tím pádem nepochopil záměr této knihy, jímž bylo prozkoumat nejednoduchou cestu osoby, která je hned zkraje z duchovního hlediska uvězněná, ale protože má kuráž a dostane se jí pomoci od ostatních, nakonec se osvobodí a pochopí, že se od samotné Přírody vůbec neliší. Vyzařuje z ní totiž Božství, které do té doby chápala jako něco velmi vzdáleného.

Pokud platí, že utíkáme před tím, co nás pronásleduje, pak je *Barva nachu* (tahle barva každého překvapí, ale je

v přírodě všude) knihou, která mě přivedla k Velké záhadě, o níž se kázalo každou neděli a do úst si ji brali úplně všichni, a já ji najednou spatřila v celé její nádheře na travnatých pahorcích.

Všichni se můžeme vědomě spojit s Všemírem. I chudí. I trpící. I spisovatelka dřepící na louce. V této knize se mi podařilo vyjádřit nově nabyté vědomí, návrat k silnému pocitu Jednoty – uvědomila jsem si, že jsem ji vnímala už jako dítě a považovala ji za cosi daného. Podobně jako hlavní hrdinka Celie jsem se i já mohla setkat s Tím, co je sice nepochopitelné, ale lze To milovat. Prostě jsem mohla říct: „Velká záhado, vidím a slyším tě zcela jasně, protože teď počítám s tím, že tě uvidím a uslyším všude, kde se ocitnu, tedy na těch nejsprávnějších místech.“

Radši nikomu nikdy nic neříkat, nejvejš Bohu. Zabílo by vám to vlastní mámu.

Milý Bože,

je mi štrnáct. Dycky sem byla hodná holka. Třeba mi dej znamení ať vim co se mi to děje. Na jaře dyž se narodil Lucious sem jednou slyšela jak na ni dotírá. Nedal jí pokoj. Je to Fonso moc brzo, slyšela sem jí říkat, eště mi neni dobře. Konečně jí nechal. Ale za tejden už zas nalíhal. Néé, já nechci, říkala ona. To nevidíš že už sem takhle poloviční mrtvola po všech těch děckách.

Vydala se do Maconu za známou doktorkou. Mě řekla ať se starám vo ostatní. V životě sem vod něj neslyšela laskavýho slova. Jen mi řek: Uděláš to co máma dělat nechce. Nejdřív se mi tím svym opřel do boku a tak se jako vrtěl. Pak mi mačkal prsa. A pak mi ho narval do škvírky. Bolelo to a tak sem ječela. Zacpal mi pusy a povídá: Koukej držet hubu a zvyknout si. Jenže já si nezvykla nikdy. A teď se mi při vaření pokaždý dělá blbě. Máma kolem mě poskakuje a tak divně po mě kouká. Je spokojená protože jí teď neublízuje. Ale je jí tak zle že asi moc dlouho nevydrží.

Milý Bože,

máma je po smrti. Při tom umírání řvala a klela. Řvala na mě a nadávala taky mě. Sem děsně velká. Sotva se ploužim. Než přijdu od studny tak je voda teplá. Než nandám jídlo na mísy tak je všecko studený. Než všechna děcka vypravim do školy tak je čas na voběd. On nic neříká. Jen tak tam dřepí u postele, drží jí za ruku a brečí a mele porád dokola nevopouštěj mě, nenechávej mě tady.

Zeptala se mě na to první: Čí je to? Boží, já na to. Jinýho chlapa stejně neznám, tak co na to říct. Dyž to začalo bolet a břicho se dalo do pohybu a pak se mi mezi nohama objevilo mimino a dumlalo si pěstičku tak to by mě vodfouknul i hodně slabej vánek.

Nikdo k nám nesměl.

Mámě bylo porád hůř.

Pak se mě zeptala: Kde ho máš?

Řekla sem že si ho vzal Bůh.

Fakt si ho vzal. Dyž sem spala. Zabil ho v lese. A tohle klidně zabije taky.

Milý Bože,

chová se jakoby mě už nemoh vystát. Říká že sem zlá a k ničemu. Vzal mi i druhý miminko, tentokrát chlapečka. Ale myslim že ho nezabil. Myslim že ho prodal jednomu chlápkuvi a jeho ženě v Monticellu. Z prsou mi teče mlíko. Říká mi proč vo sebe trochu nedbám. Ať si prej na sebe něco vezmu. Ale co? Nic nemám.

Furt doufám že se vožení. Sleduju jak pokukuje po mý sestřičce. Ta se ho moc bojí. Ale já jí říkám že jí nedám. S Boží pomocí.

Milý Bože,

přived si domu holku vodněkad od Graye. Je jí jako mě ale vzali se. Porád je teď na ní. A ona se tu motá jak praštěná. Nejspíš si myslela že ho má ráda. Jenže von nás má víc. A porád něco potřebujem.

Mladší ségra Nettie má nápadníka dost podobnýho tá-tovi. Umřela mu žena. Zabil jí přítel dyž šla z kostela. Ale děti má jen tři. Všimnul si Nettie v kostele a tak tu teď pana ____ máme každou neděli večer. Radim Nettii ať se drží těch svejch knížek. Neni to jen tak starat se vo děcka co ani nejsou tvoje. A taky ať nezapomíná jak dopadla máma.

Milý Bože,

dneska mě zmlátil protože sem prej v kostele mrkala na nějakýho kluka. Možná mi něco spadlo do voka ale určitě sem na nikoho nemrkala. Dyť já na chlapy ani nekoukám. Nikdy. Zato na ženský jo protože těch se nebojim. Sice by se dalo čekat že budu mít vztek na mámu když mi furt jen nadávala ale depak. Já jí litovala. Snažila sem se pochopit že jí zabila doba.

Někdy ještě pořád pokukuje po Nettii ale nakonec se dycyky zas zaměří na mě. Říkám Nettii ať si pana ____ veme. Ale neříkám jí proč.

Vem si ho Nettie, říkám jí, ať máš aspoň jeden rok hezkej. Je mi jasný že pak hned bude velká.

To já nebudu už nikdy. V kostele mi jedna holka řekla že ženská bude velká dyž každej měsíc krvácí. A já už nekrvácím.

Milý Bože,

pan ____ konečně Nettii požádal o ruku. Jenže on jí nepustí. Tvrdí že je ještě moc mladá a nezkušená. Říká že pan ____ už má takhle spoustu dětí. A taky co ten škandál kolem jeho ženy co jí někdo zabil? A porad se šušká o tom jak to vlastně bylo s Shug? Jak to vlastně je?

Ptám se naší nový mámy na Shug. Co to je? ptám se. Neví ale prej mi to zjistí.

Nejenže zjistila. Dokonce sehnala fotku. První fotka skutečný osoby co vidim. Pan ____ prej něco vytahoval z peněženky aby to ukázal tátovi a ta fotka mu spadla pod stůl. Takže Shug je Shug Averyová a je to ženská. Nejkrásnější ženská co sem kdy viděla. Je hezčí než moje máma. A asi tak desetišicrát hezčí než já. Na tý fotce je v kožichu a s napudrovanějma tvářema. Vlasy jak koňskej ohon. Směje se a má nohu opřenou o něčí auto. Ale oči má vážný. Trochu smutný.

Poprosila sem jí o tu fotku. Celej večer sem se pak na ní dívala. A dyž se mi teď něco zdá tak jedině o Shug Averyový. Je nastrojená jak na rande, točí se a směje.

Milý Bože,

řekla sem mu ať si místo Nettie odvede radši mě – dyž je teď naše nová máma nemocná. Ale zeptal se mě vo čem to žvanim. Řekla sem mu že se kvůli němu naparádim. Zapadla sem k sobě a vzala si boty na vysokejch podpatkách co má naše nová máma a taky péra a koňský žíně. Zmlátil mě že sem se voblíkla jak coura ale pak mi to stejně udělal.

Ten večer přišel pan _____. Já bulim v posteli. Nettii už je vsecko jasný natvrdo. Naší nový mámě už to došlo taky. Ta bulí zas u sebe. Nettie chlácholí jednu, pak druhou. Je chudák tak vyplašená že se každou chvílí běží ven vyblejt. Ale ne před dům kde sou ty dva.

Doufám, pane, že ste si to rozmyslel, povídá pan _____.

To teda asi ne, táta na to.

Dobře víte že ty mý nebožátka potřebujou mámu.

Nooo, povídá táta děsně pomalu, Nettii já... vám dát vážně nemůžu. Je eště moc mladá. Co jí neřeknete neví. A taky bych jí eště rád dopřál trošku toho zdělání. Mohla by z ní bejt třeba učitelka. Ale moh byste si odvýst Celi. Beztak je nejstarší tak by se měla vdát první. Akorát že neni čistá ale to asi víte. Zkazili jí. Dvakrát. Ale k čemu by vám byla pana. Já měl panu ale byla furt nemocná. Upliv si přes zábradlí. Rozčilovaly jí děti a kuchařka byla mizerná. Taky hned byla v tom.

Pan _____ neříká nic. Překvapilo mě to tak že sem přestala brečet.

Je vošklivá. To řek táta. Ale pořádnou práci zastat umí. Taky je čistotná. A Bůh to zařídil že si s ní můžete dělat všechno podle libosti a nebude z toho nic k šacení a živení.

Pan ____ furt ještě neřek ani slovo. Vytáhla sem si fotku Shug Averyový a koukám jí do vočí. Ty její vočí říkaj: Jo takhle se věci někdy maj.

A fakt taky je, povídá, že se jí potřebuju zbavit. Už je moc stará aby porád ještě bydlela doma. De špatnym příkladem mejm ostatnim holkám. Přinese si vlastní cejchy. Taky si může vzít krávu co vypiplala z telete. Ale Nettii vám fakt dát nemůžu. Teď ne. A vlastně nikdy.

Pan ____ se konečně ozval. Odkášlal si. Ani sem si jí nikdy nevšimnul, řek.

No tak se na ní příště podíváte. Šeredná je, to jo. Jako by ani nebyla ze stejný rodiny co Nettie. Ale manželka z ní bude lepčí. Chytrá neni a řeknu vám to na rovinu: jak si nedáte majzla tak hned všechno rozdá. Ale maká jako chlap.

Kolik jí je? zeptal se pan ____.

Už skoro dvacet. A ještě něco – je děsně ulhaná.

Milý Bože,

celý jaro od března do června mu trvalo než se rozhodnul že si mě teda veme. Já myslela jen na Nettii. Že dyž si ho vemu za muže tak by k nám chodila na návštěvu a on by z ní byl úplně pař takže bych pak mohla vymyslet jak bysme vobě zdrhly. Chce to ale pořádně se obout do Nettýnejch učebnic protože vobě víme že zdrhnout dokáže jen ten kdo je mazanej. Uvědomuju si že nejsem ani tak hezká ani tak chytrá jako Nettie ale vona tvrdí že blbá taky nejsem.

Nettie si dycky řekne „kakabus“ dyž potřebuje vědět kdo vobjevil Ameriku. Zní to jako Kolumbus. O Kolumbusovi sem se všecho dověděla v první třídě ale právě jeho sem pak zas hned zapoměla. Nettie říká že příplul na lodích Nitka, Pitka a Samaritka. Indiáni na něj byli tak hodný že jich hned pár vodvez sebou domů aby vobsluhovali královnu.

Jenže dyž vám hrozí svatba s panem ____ tak to se pak přemejšlí móc špatně.

Dyž sem byla poprvý v tom tak mě táta hned vzal ze školy. Dycky mu bylo fuk že tam chodim ráda. Stáli sme před brankou a Nettie mi mačkala ruku. Byla sem nastrojená na první den ve škole. Seš moc hloupá abys tam dál chodila, prohlásil táta. U nás je chytrá Nettie.

Ale tati, brečela Nettie, Celie je přece chytrá taky. Dokonce i pančelka Beasleyová to říká. Nettie zbožňuje pančelku Beasleyovou nade všecho na světě.

Addie Beasleyová toho napovídá, řek táta. Je tak ukecaná že jí ani žádnéj chlap nechce. Takže jí nezbejvá než bejt učitelka. A dál pucoval flintu a ani oči nezved. A za chvíli nám dvorkem prošlo několik bělochů. Taky měli pušky.

Táta se zved a šel za nima. Až do konce tejdne sem blila a dělala zvěřinu.

Ale Nettie to nevzdávala. Najednou byla u nás pančelka Beasleyová, že prej chce mluvit s tátou. Povidala že co je učitelkou tak nezažila nikoho kdo by se tak moc chtěl učit jako my dvě s Nettii. Ale dyž mě táta zavolal a slečna viděla jak sou mi šaty fest tak zmlkla a šla pryč.

Nettii to porád eště nedošlo. Já to taky nechápala. Jen sme si vobě všimly že sem tlustá a furt je mi blbě.

Někdy mám hloupej pocit že mě Nettie v učení předběhla. Ale jako by mi v hlavě neuvízlo vůbec nic co mi vykládá. Třeba mi povídá něco o tom že země neni placka. A já na to „jo“ – úplně jako by mi to bylo jasný. Radši jí neříkám že mě teda placatá připadá.

Pan ____ se konečně dostavil a vypadal nametenej. Vo-dešla mu posluhovačka a jeho máma prohlásila: Tak dost.

Eště bych se na ní teda kouknul, povídá.

Táta volá, Celie! Jako by se nechumelilo. Pan ____ se na tebe chce eště kouknout.

Stojim ve dveřích a slunce mi svítí do vočí. Pan ____ ani nesednul z koně. Prohlíží si mě vod hlavy k patě.

Táta šustí novinama. Tak pod' blíž, on tě neukousne, povidá.

Popojdu ke schodům ale o moc zas ne protože se trochu bojim toho jeho koně.

Votoč se, nařizuje mi táta.

Otáčim se. Přichází malej bráška, myslim že to byl Lucious. Je tlustouček a hravej, v jednom kuse něco žvejká.

Proč to děláš? ptá se.

Tvoje sestra pomejšlí na vdavky, říká táta.

Klukovi to vůbec nic neříká. Zatahal mě za sukni a estli by si ve špajzu nemoh vzít ostružinovou marmeládu.

Jasně, povidám.

Umí to s dětma, řekne táta a zase hlasitě šustí novinama. Jedinkrát sem neslyšel že by děcku řekla ostřejší slovo. Jedinej problém je že jim dá všechno vo co si řeknou.

A ta kráva eště platí? ujišťuje se pan ____.

No dyť je to její kráva, kejeve táta.

Milý Bože,

v den svatby furt jen zdrhám před nejstarším synem. Je mu dvanáct. Máma mu umřela v náruči a on teď nechce ani slyšet vo náký nový. Popadnul šutr a rozbil mi hlavu. Mezi prsama mi teče čůrek krve. Nech toho! řek mu jeho táta. Ale to je tak všecko. Nemá děti tři ale čtyry – dva kluky a dvě holky. Holky nikdo neučesal co jim umřela máma. Povídám mu že je budu muset vostříhat dohola. Začít pěkně od začátku. Řiká že to přináší smůlu – vostříhat ženský vlasy. Tak sem si co nejlíp zavázala hlavu a uvařila sem večeri – nemaj studnu ale pramen a taky pec jak nákladák – a pak sem se pustila do rozčesávání. Těm holkám je teprv šest a osm a dost u toho bulej. Jecej jako dyž je na nože bere. Tvrděj že je chci zabít. V deset je to hotový. Už z toho pláče usnuly. Ale já nebrečim. Von je na mě a já myslim na Nettii – estli je v pořádku. A pak si spomenu na Shug Averyovou. Je mi jasný že co dělá mě dělal i Shug Averyový a jí se to třeba líbilo. Jednou rukou ho obejmú.

Milý Bože,

seděla sem ve městě na voze a pan ____ byl zatím v textilu. Viděla sem svou holčičku. Hned sem jí poznala. Byla strašně podobná mě i mému tátovi. Byla víc jak my než my sami. Courala se za nákou pani kerá byla úplně stejně voblečená. Prošly kolem vozu a já na ně promluvila. Ta pani byla moc příjemná ale moje holčička se na mě koukla a trochu se zamračila. Něco se jí nezdálo. Přesně takový voči mám dneska já. Jako by už viděla všechno co sem viděla já a teď o tom přemejšlela.

Myslím že je moje. Srdce mi to napovědělo. Ale eště to nevim jistě. Jestli je to ona tak se musí menovat Olivia. Vyšila sem jí méno Olivia na zadeček všech plínkovejch kalhotek. Taky sem jí vyšila spoustu hvězdiček a kytiček. Všecky ty kalhotky vodnes i s Olivíí. Tehdy jí byly asi dva měsíce. Dnes jí může bejt tak šest.

Slezu z vozu a du za Olivíí a její novou mámou do obchodu. Koukám jak ručičkou jede po předku pultu jako by jí nic nezajímalo. Její máma kupuje látku a povídá: Na nic tu nesahej. Olivia zívá.

Tahle je moc pěkná, povídám a pomáhám tý mámě látku roztáhnout aby na ní líp viděla.

Usmívá se. Ušiju nám s holkou nějaký nový šaty, povídá. Táta na nás bude pyšnej.

Kdo je její táta? vyjelo ze mě. Konečně že by to aspoň někdo věděl.

Pan ____, řekne. Ale tak se přece muj táta nemenuje.

Pan ____? Kdo je to?

Kouká na mě jako že mi po tom nic není.

Přece pan reverend ____, povídá a otočí se na prodavače. Ten řekne: Tak chceš, holka, tu látku nebo ne? Máme ještě taky další zákaznicky.

Ano, pane. Dejte mi, prosím vás, patnáct stop.

Chlap popadne roli a žuchne s ní o pult. Nic neměří. Dyž si myslí že už to je pět yardů tak jí utrhne. Dělá to dolar třicet, povídá. Potřebuješ taky nítě?

Nepotřebuju, pane.

Bez nítí to neušiješ. Popadne cívku a porovnává jí s látkou. Tahle sedí, co říkáš?

Ano, pane.

Prodavač si spokojeně píská. Bere si od ní dva dolary a vrací jí čtvrták. Mrkne na mě. Chceš něco?

Ne, pane.

Šourám se za nima ven na ulici.

Nemám jim co dát a přijdu si děsně chudá.

Pani se rozhlíží. Není tu, povídá. Není tu. Říká to jako by jí bylo do breku.

Kdo? ptám se.

Přece pan reverend ____. Odjel s vozem.

Muj muž tady vůz má, povídám.

Pani vylezla nahoru. Moc vám děkuju, řekne. Sedíme a koukáme na všechny lidi co přijeli do města. Tolika lidí sem ještě nikdy neviděla ani v kostele. Někerý sou taky moc pěkně nastrojený. Jiný nic moc – ženský maj špinavý šaty.

A koho máte za muže vy? ptá se mě. Když už jsem vám pověděla o svém. Směje se. Pana ____, povídám. Vážně? Úplně jako by o něm věděla všechno a akorát netušila že se voženil. Moc pěkněj muskej, povídá. Nejhezčí v celým okrese. Mezi bílejma i černejma.

Jo, vypadá k světu, já na to. Ale říkám to úplně bezmyšlenkovitě. Mě se chlapi obvykle zdají všicki stejní.

Jak dlouho máte cerku? ptám se.

Bude jí sedm.

Dypak? zajímám se.

Chvíli se zamyslí. V prosinci, řekne nakonec.

V listopadu, opravuju jí v duchu.

A pak jakoby mimochodem řeknu nahlas: Jak se menuje?

Pauline, odpoví.

Srdce mi úplně poskočí.

Pak se trochu zamračí. Ale já jí říkám Olivia.

Ale proč dyž se tak nemenuje? chci vědět.

No vždyť se na ní podívejte, řekne trošku uličnický a dívá se na holčičku. Copak to není jasná Olivia? Už jen ty její oči. Vypadaj jak olivy. Tak jí říkám olivová Livia. Směje se. Ale kdepak, je to Olivia, řekne a hladí holčičku po vláskách. A hele, už je tady pan reverend _____. Vidim vůz a na něm velkýho pána v černým. Drží bič. Moc vám teda děkujeme za přístřeší. Zase se zasměje – kouká se jak si koně ze zadku odháněj mouchy. Jako bysme se s Olivíí skovaly v příjemný stáji. Usmívám se. Úplně se vznáším.

Pan _____ vychází z krámu. Leze na vůz. Usazuje se. A pak řekne děsně pomalu: Co se tady tlemíš jak nána pitomá?

Milý Bože,

je u nás Nettie. Utekla z domova. Tvrdí že se jí od nevlastní mámy vůbec nechtělo ale musela prostě pryč, snad i najít pomoc pro ostatní děcka. Klukům těm je hej, tvrdí Nettie. O ty se nezajímá. A až vyrostou tak ho přeperou.

Možná i zabijou, dodávám já.

A jak je to s tebou a panem ____? zajímá se. Ale má přece voči. Nettie se mu pořád ještě líbí. Večer se pan ____ vobjevil na verandě ve svejch nejlepších svátečních šatech. Nettie tam se mnou loupala hrách nebo pomáhala dětem s úkolama. S pravopisem pomáhá i mě a taky se všim co bych podle jejího názoru měla znát. Nettie mi vysvětluje co se ve světě přihodilo ať se děje co se děje. A učitelka je teda skvělá. Úplně mě děsí že by si třeba vzala někýho takovýho pana ____ nebo by skončila jako kuchařka u bílý paničky. Nettie celý dny čte, studuje, procvičuje si psaní a hlavně se snaží abysme myslely. Já sem většinou moc utahaná abych ještě ke všemu myslela. Ale Nettie by se snad spíš měla menovat Trpělivost.

Děti pana ____ sou všecky chytrý ale taky sou to hamižný hajzlíci. Věčně jenom říkaj: Celie, já chci tohleto nebo tamto. Máma nám to dávala. On ale nikdy nic neřekne. Dyž se ho děcka na sebe snažej upozornit tak se sková za obláček kouře.

Ne aby si tě omotaly kolem prstu, říká mi Nettie. Musej vědět kdo tady rozhoduje.

No přece voni, já na to.

Ale Nettie se nenechá odradit: Musíš se rvát. Nedat se. Jenže já se prát neumim. Já umim jediné všecko přežít.

Máš moc pěkný šaty, povídá pan ____ Nettii.

Děkuju, odpoví mu.

A botičky taky.

Děkuju.

Taky kůži, vlasy, zoubky. Každý den se na tobě nechá obdivovat něco novýho.

Nettie se napřed trochu usměje. Pak se zakaboní. A pak se tváří lhostejně a drží se u mě. A líčí mi to: Krásnou kůži, vlasy, zoubky. Von jí vyseknul poklonu a Nettie mi jí pak předá. Za chvílku už si připadám docela hezká.

Pan ____ to dlouho nevydrží a jednou mi večer v posteli řekne: Tak už sme pro Nettii udělali co sme mohli. Teď už musí zase jít.

A kam pude? ptám se ho.

To je mi fuk.

Řeknu jí to hned druhý den ráno. Nezlobí se. Naopak je ráda že od nás pude. Akorát se jí prej nechce kvůli mě. Když tohle řekne padnem si do náručí.

Vůbec tě tu nechci nechat s těma mizernejma děčkama, povídá. Natož s panem _____. Jako bys tu byla zahrabaná v hrobě.

Je to eště horší, říkám si já. Ležet v hrobě tak aspoň nemusím dřít do úmoru. Ale nahlas řeknu: To nevadí. To přece vůbec nevadí. Dokud můžu vyslovit méno Boží tak sama nejsem nikdy.

Jen jí musim dát méno pana reverenda _____. Ať se poptá po jeho ženě. Ta by jí možná mohla pomoct. Byla to vůbec první ženská co sem kdy viděla že má u sebe peníze.

Hlavně piš, říkám jí.

Cože? ptá se nevěřicně.

Piš mi, zopakuju to.

To bych musela umřít abych nenapsala.

Nenapsala ani jedinkrát.

B-o-ž-e,

sou u nás na návštěvě dvě jeho ségry. Vyšňořený. Povidaj mi: Ty máš teda, Celie, v domě pořádek. Říká se o mrtvejch jen dobře ale pravda neni nikdy zlá. Annie Julia byla příšerná hospodyně.

Ona tu hlavně ani nechtěla bejt, povídá druhá.

A kde chtěla bejt? ptám se.

Doma.

No to jí nijak neomlouvá, přidává se první sestra. Ta se menuje Carrie, ta druhá Kate. Dyž se ženská vdá tak má mít čistou domácnost a celou rodinu. Sem přijít v zimě tak byly všecy děcka nastydlý. Měly chřipku, průjem, záchvat plic, červíky, zimnici a horečku. Byly hladový a nečesaný. Člověk se štítíl na ně šáhnout.

No já na ně šáhla, povídá Kate.

A vaření. Ona prostě nevařila. Jako by v životě neviděla kuchyni.

Tu jeho teda určitě ne.

Bylo to škandální, povídá Carrie.

To jo, to on byl, řekne Kate.

Jak to myslíš? chce vědět Carrie.

No on si jí sem prostě přived ale nechal jí bejt a dál si lítal za Shug Averyovou. Tak to myslim. Ona si neměla ani s kym popovídat, s nikym se nemohla navštěvovat. On se dycky vypařil třeba i na několik dní. Pak začla rodit. Přitom byla eště mladá a krásná.

No kdovíjak krásná zas nebyla, povídá Carrie a dívá se do zrcadla. Měla moc huňatý vlasy a taky byla moc černá.

No černoch má rád černou. Shug Averyová je černá jak bota.

Porád dokola Shug Averyová, řekne Carrie. Už jí mám až po krk. Povídá se že se snaží zpívat. Pch, vo čem ta tak může zpívat. Prej nosí šaty úplně přilehlý na nohy a na kloboucích se jí kinklaj kuličky a střapce, vypadá jak záclona.

Jak slyším vo Shug Averyový hned našpicuju uši. Jako bych k ní taky měla sama co poznamenat. Chvíli sou zticha.

No já už jí mám plný zuby taky, povzdechla si Kate. A tady s Celií máš úplnou pravdu. Je to výborná hospodyně, skvělá kuchařka, umí to s dětma. Lepčí by brácha nenašel ani dyby se snažil sebevíc.

Myslim na to jak se snažil.

Tentokrát je tu jenom Kate. Může jí bejt tak pětadvacet. Stará pana. Vypadá mladší než já. Zdravě. Má jiskrný oči a prořízlou pusou.

Kup Celií náký oblečení, povídá panu ____.

Potřebuje oblečení? ptá se on.

No dyť se na ní podívej.

Dívá se na mě ale jako by se díval na kus hlíny. Copak tohleto něco potřebuje? říkaj jeho voči.

Kate se mnou jede do krámu. Říkám si jakou barvu by si asi vybrala Shug Averyová. Udělala sem si z ní úplnou královnu a tak povídám Kate: Třeba něco nachovýho, nákej hezkej odstín červený. Ale všechno to tam prohlížíme a nachovou nemaj. Vobyčejný červený maj spoustu ale Kate povídá: Kdepak, za takovouhle červenou by mu bylo líto peněz. Vypadá moc vesele. Takže si můžem vybrat mezi obyčejnou hnědou, kaštanově hnědou a námořnickou modří. Já bych brala tu modrou.